
Golf-undersøgelsen

Af Bernadette Guldager, reservelæge, Arbejdsmedicinsk Klinik, Rigshospitalet.

Den 2. august 1990 blev Kuwait angrebet og besat af irakisk militær. Derfor opstillede FN en international koalitionsstyrke på ca. 800.000 mand, hovedparten af denne styrke var amerikanere (697.000), hertil 50.000 britere, mens de resterende kom fra forskellige lande, som f.eks. Frankrig. Det militære modangreb begyndte den 17. januar 1991 og blev afsluttet relativt kort tid efter i forbindelse med våbenhvilen den 27. februar 1991.

Knap 1000 danskere har været udstationeret i Golf-området, de fleste har dog først opholdt sig i området *efter* krigen, d.v.s. i den efterfølgende fredsbevarende periode, hvor militære og civile personer deltog ved etablering af fred og genopbygning.

I USA og England har der været en stigende interesse for eventuelle helbredsmæssige følger, som synes at knytte sig til opholdet i Golf-området. Nogle Golfkrigs-veteraner har frembudt veldefinerede sygdomme, mens andre har frembudt et uspecifikt, broget sygdomsbillede, der øjensynlig ikke umiddelbart har kunnet lade sig klassificere efter gældende diagnosekriterier. Denne tilstand, som af nogle benævnes (Persian) Gulf War Syndrome, Desert Storm Illness eller Golf Syndrom, skulle især være karakteriseret ved uspecifikke symptomer, som f.eks. træthed, hovedpine, svækket korttidshukommelse, søvnforstyrrelser, irritabilitet, intermitterende feber, luftvejslidelser samt gener fra led, muskler og hud. Det er imidlertid uafklaret, om der er tale om en egentlig selvstændig sygdoms enhed (viral infektion?, andet?), eller om helbredsklagerne kan relateres til én eller flere specifikke eksponeringsforhold, som f.eks. arbejdsbetinget stress, vaccinationer, kemikalier, insekticider, drikkevand, fødevarer, infektioner, insektstik,

håndtering af døde hunde, sandstorme, røg fra brændende oliekluder, arbejdsulykker el. lign.. Teoretisk kunne man forestille sig, at der blandt de udstationerede landes personer kunne være forskel i f.eks. helbredsforholdene før og efter opholdet i Golfen, forskel i kulturel baggrund, genetiske forhold, rekrutteringsmåde, vaccinationsprogrammer, eksponeringsforhold etc.

Ingen af de franske deltagere synes at have pådraget sig helbredsmæssige gener som følge af opholdet i Golfen. Men på baggrund af internationale undersøgelsesresultater vedrørende helbredsforhold hos Golf-veteraner i USA blev der i 1996 vakt interesse for, om danske deltagere, som havde gjort tjeneste i Golf-området umiddelbart før, under og/eller efter krigen, kunne have pådraget sig helbredsmæssige følger.

Derfor gennemførte Forsvarets Sundhedstjeneste og Arbejdsmedicinsk Klinik, Rigshospitalet, primo 1996 en mindre sonderende spørgeskemaundersøgelse, der henvendte sig til militære og civile deltagere i Golfen. Undersøgelsen omfattede knap 700 personer, hvoraf 28% mente, at de havde været udsat for skadelige påvirkninger i forbindelse med opholdet i Golf-området. Endvidere mente 46%, at de havde fået varige ændringer i helbredstilstanden efter opholdet. Af de adspurgte anførte 9%, at de anvendte medicin, 17% angav, at de havde været hospitaliseret siden 1991, mens 96% af deltagerne tilkendegav, at de ønskede at deltage i en videnskabelig helbredsundersøgelse.

Herefter har Forsvarets Sundhedstjeneste sammen med Udenrigsministeriet, Beredsskabsstyrelsen, Dansk Røde Kors og Folkekirkens

Nødhjælp bedt Arbejdsmedicinsk Klinik, Rigshospitalet, om at foretage en egentlig arbejdsmedicinsk helbredsundersøgelse af alle de udsendte, d.v.s. såvel militære som civile deltagere. Formålet med helbredsundersøgelsen er at belyse en eventuel sammenhæng mellem en operativ deltagelse i Golf-området og den aktuelle helbredstilstand blandt de danske deltagere.

Undersøgelsen er en epidemiologisk tværsnitsundersøgelse, der inkluderer personer, som har opholdt sig i området i den pågældende periode, men i modsætning til udenlandske undersøgelser inkluderer den danske undersøgelse tillige en kontrolgruppe, d.v.s. tilfældigt udvalgte ansatte, som ikke var i Golf-området i det pågældende tidsrum.

Helbredsundersøgelsen, der naturligvis er frivillig, blev påbegyndt i februar måned og forventes afsluttet ultimo 97. Det forventede antal personundersøgelser udgør ca. 1000, men interessen for deltagelse i helbredsundersøgelsen har været større end forventet blandt Golf-veteranerne. Således har kun én af de indtil videre 160 inviterede personer per 15.02. afslået at deltage i helbredsundersøgelsen.

I forbindelse med indbydelse til deltagelse i undersøgelsen modtager den enkelte person et større spørgeskema, som gennemgås ved en

personlig samtale med en læge i forbindelse med helbredsundersøgelsen. Spørgeskemaet er bl.a. udarbejdet under hensyntagen til tidligere danske befolkningsundersøgelser og i samarbejde med et amerikansk Golfkrigs-veteran undersøgelsescenter ved Professor Roberta White, Boston Environmental Hazards Center, Boston University.

Helbredsundersøgelsen omfatter, udover spørgeskemaet, hjerteundersøgelse (EKG), lungefunktionsundersøgelse, blodtryk, højde, vægt samt en computer koordinationsprøve (CATSYS), som kan afsløre eventuelle funktionsforstyrrelser i nervesystemet. Urinen undersøges for forekomst af æggehvite, sukker og blod. Ved undersøgelsen tages der desuden blodprøver til bestemmelse af: Blodprocent, kolesterol, sukker, lever- og nyrefunktion, blodtype og immunsystem, herunder allergi. Ved mistanke om arbejdsbetinget lidelse foretages anmeldelse til Arbejdsskadestyrelsen, idet videre udredning foregår via egen læge.

Resultaterne af undersøgelsen forventes at blive publiceret i dansk- og engelsksprogede tidsskrifter. Skulle der være behov for supplerende oplysninger om den danske Golf-undersøgelse, kan der rettes forespørgsel til kontorchef Merete Appleyard eller Bernadette Guldager på telefon 35 45 71 23.